

Arviointikertomus 2025

Tarkastuslautakunta 2.6.2026 § 33
Kunnanvaltuusto 8.6.2026 § 16

Sisällys

1. Tarkastuslautakunnan toiminta	3
1.1 Tilintarkastajan toiminta	3
1.2 Sidonnaisuuksien valvonta	3
2. Kunnan ja kuntakonsernin talouden kehitys	4
3. Talouteen ja toimintaan liittyvät epävarmuustekijät	8
4. Valtuuston asettamien vuositavoitteiden toteutumisen arviointi	8
4.1 Hallinto- ja talouspalvelut.....	8
4.2 Sivistyspalvelut.....	8
4.3 Elinvoimapalvelut.....	9
5. Konserniyhteisöjen vuositavoitteiden toteutumisen arviointi.....	9
6. Yhteenveto tarkastuslautakunnan havainnoista	10
7. Arviointikertomuksen hyväksyminen	10

1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu arvioida, onko toiminta ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista. Tehtävänä on myös arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tilikautta 2025 arvioiva tarkastuslautakunta valittiin tehtävänsä 9.6.2025. Jäseniksi kuluvalle valtuustokaudelle valittiin seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

Jäsen	Varajäsen
Matti Myllykangas, pj.	Juuso Mattila
Juha Särkijärvi, vpj.	Emma Markkala
Jari Muotka	Maria Pietikäinen
Kaisa Mäkelin	Sakari Silén
Pirjo Brännare	Ismo Alatalo

Arviointivuotena 2025 tarkastuslautakunta piti 9 kokousta. Tarkastuslautakunta sai kokouksissaan kattavasti viranhaltijoiden antamia selvityksiä koko konsernin toimintaan liittyen.

1.1 Tilintarkastajan toiminta

Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tekee tarvittaessa esityksiä ulkoisen ja sisäisen valvonnan sekä arvioinnin yhteensovittamisesta ja tilintarkastuksen kehittämisestä.

Kunnan tilintarkastajana toimi vuonna 2025 JHT, KHT Juha Väärälä KPMG Oy Ab:stä. Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle 2025 koskevista tarkastushavainnoista.

1.2 Sidonnaisuuksien valvonta

Tarkastuslautakunnan tehtävä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista. Ilmoitukset saatetaan valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta on pyytänyt ilmoitusvelvollisia toimittamaan päivitetyn sidonnaisuusilmoituksen 30.9.2025 mennessä tarkastuslautakunnan hyväksyttäväksi ja valtuuston tiedoksi saattamiseksi. Määräaikaan mennessä ilmoituksia saapui 19 kpl.

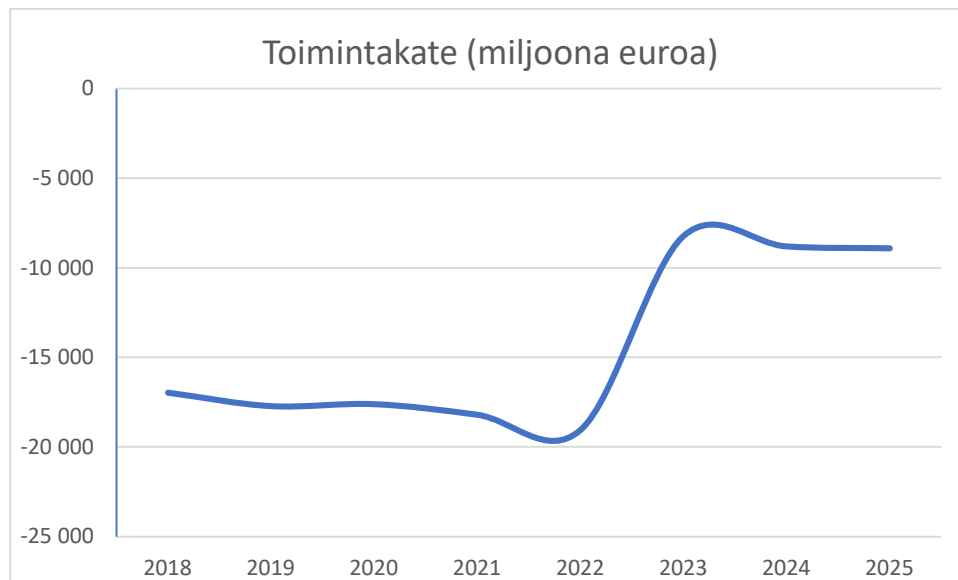
Tarkastuslautakunta kehottaakin sidonnaisuusvelvollisuuden piirissä olevia henkilöitä hoitamaan ilmoitusvelvollisuuden kuntalain edellyttämällä tavalla pikaisesti.

2. Kunnan ja kuntakonsernin talouden kehitys

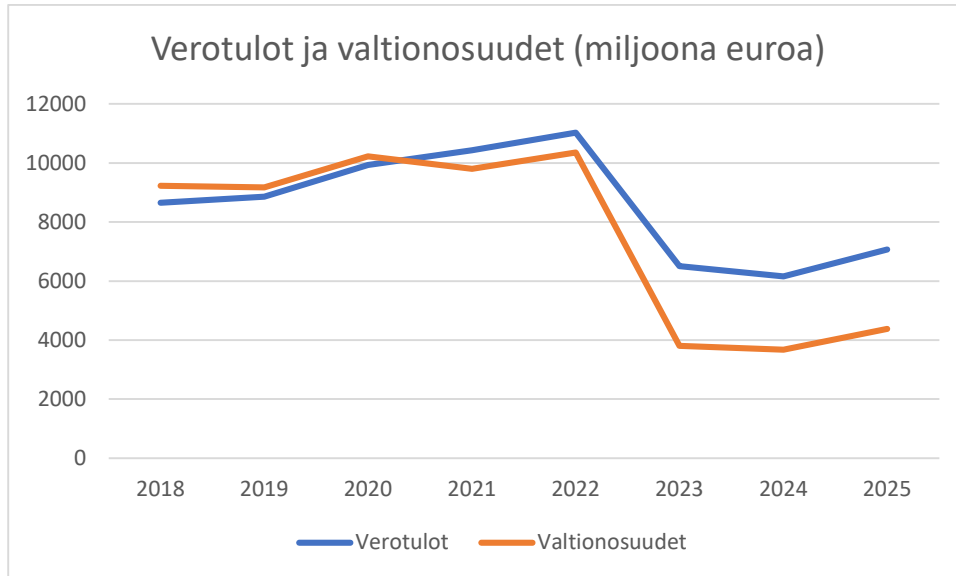
Kunnan toimintatuotot olivat päättyneellä tilikaudella noin 3,9 miljoonaa euroa. Tuotot nousivat edellisvuodesta noin 276 tuhannella eurolla (toimintatuotot vuonna 2024 olivat noin 3,7 miljoonaa euroa).

Toimintakulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna. Päättyneen tilikauden toimintakulut olivat noin 12,8 miljoonaa euroa (vuonna 2024 noin 12,5 miljoonaa euroa).

Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta, joka kunnallistaloudessa on aina miinusmerkkinen, koska merkittävimmät tuloerät, verotulot ja valtionosuudet esitetään tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa, paljonko käytötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli -8,9 miljoonaa euroa, joka on 109 tuhatta euroa suurempi kuin edellisenä vuonna.

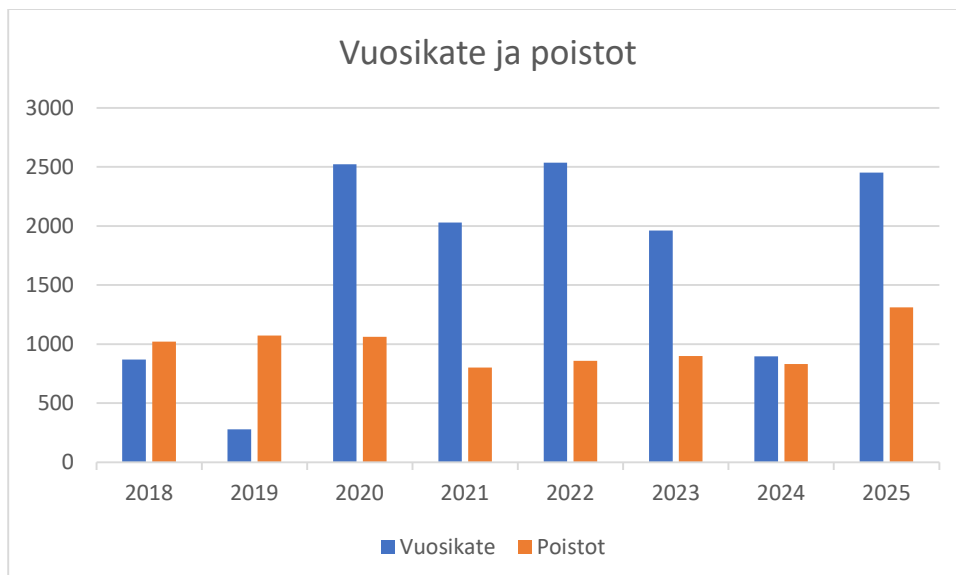

Verotulot nousivat edellisvuodesta. Verotulojen kertymä päättyneellä tilikaudella oli noin 7,1 miljoonaa euroa (2024 kertymä oli noin 6,2 miljoonaa euroa). Valtionosuuksia kertyi myös enemmän kuin edellisvuonna. Kertymä tilikaudella 2025 oli yhteensä noin 4,4 miljoonaa euroa (3,7 miljoonaa euroa vuonna 2024).

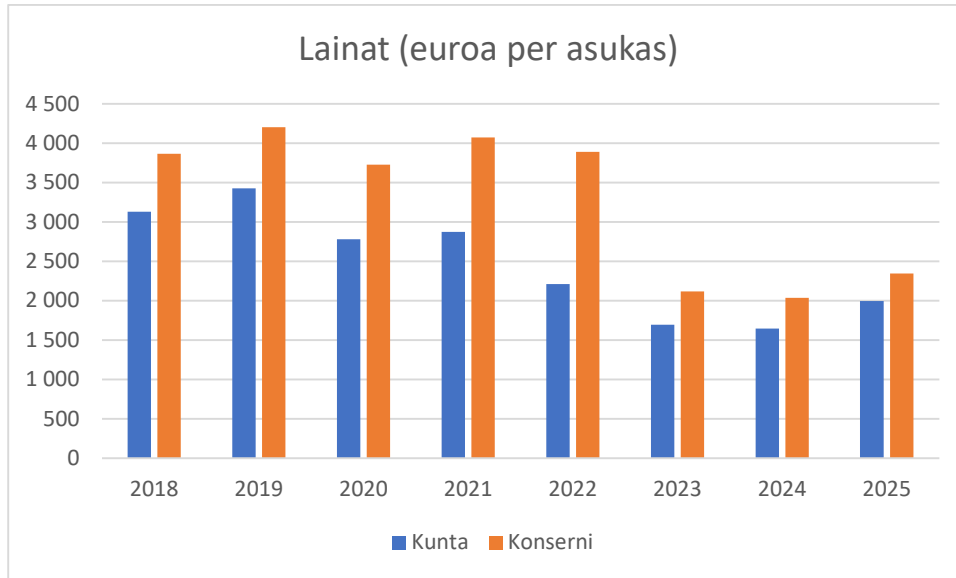

Vuosikate osoittaa kunnan tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoitukseen ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, on tulorahoitus riittävä.

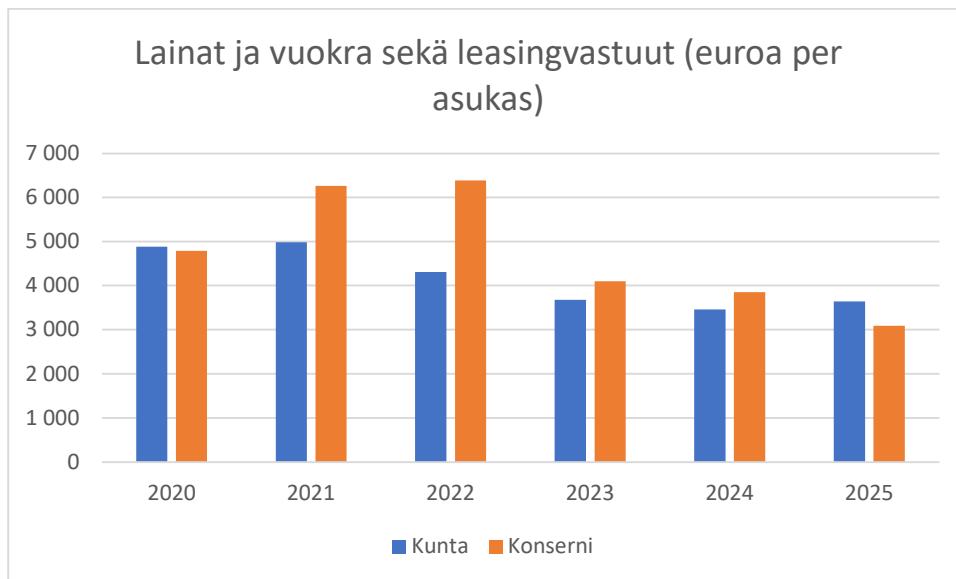
Seuraavassa kuviossa esitetään, miten vuosikate on kattanut poistot viimeisen viiden vuoden aikana. Vuosikate vuonna 2025 oli noin 2,5 miljoonaa euroa, joka on 1,6 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Tällä tunnusluvulla tarkasteltuna tulorahoitus oli riittävä vuonna 2025. Vuonna 2024 vuosikate asukasta kohden oli 1 048 euroa.

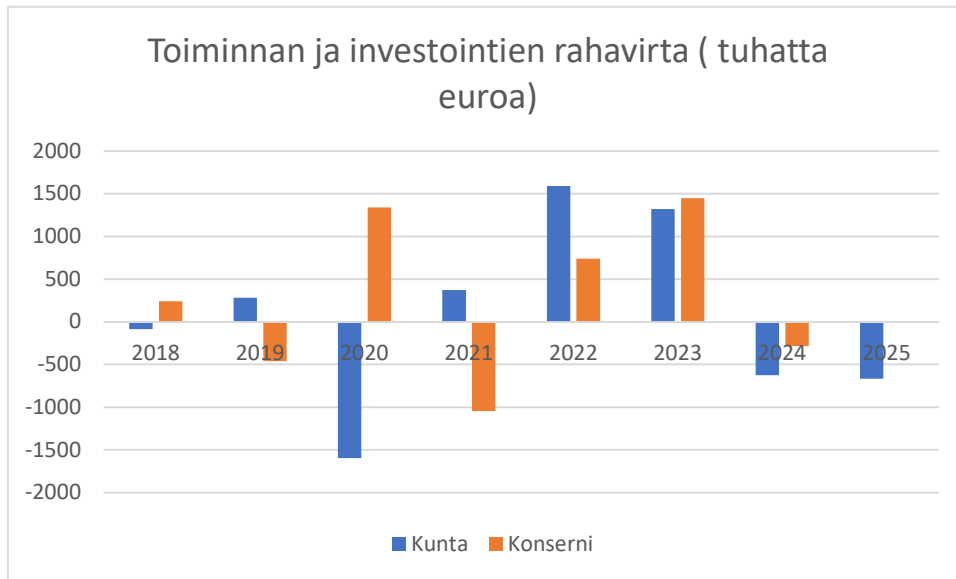
Kuntien siirtyessä yhä enemmän rahoittamaan investointejaan vuokrilla ja leasingilla on ne myös rinnastettava velaksi. Seuraavissa kuvioissa näkyy, miten lainakanta sekä lainojen, että vuokra- ja leasingvastuiden määrä on kehittynyt viime vuosina. Konsernin vastuut ja lainat asukasta kohden ovat olleet kasvussa, joten pelkkä kunnan pienenevä lainamäärä per asukas ei kerro todellista kuvaa siitä, paljonko kuntalainen todellisuudessa velkaantuu.

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen eli ylijäämäinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen eli alijäämäinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan, joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä, tai ottamalla lisää lainaa.

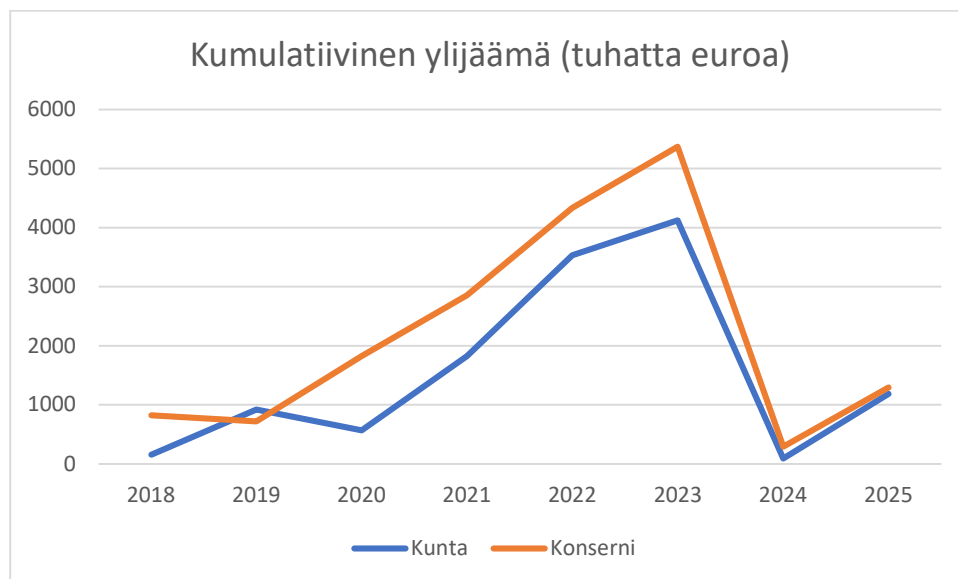
Seuraava kuvio osoittaa, että toiminnan ja investointien rahavirta on vaihdellut selvästi tilikausittain. **LISÄÄ KONSERNI**

Tilinpäätöksen mukaan vuoden 2025 tuloslaskelma osoittaa 1,2 miljoonaa euroa ylijäämää. Konsernin ylijäämä oli 1,3 miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämä (alijäämä) kirjataan taseeseen ylijäämäksi (alijäämäksi). Vuoden 2025 ylijäämän jälkeen kunnan ylijäämä taseessa on yhteensä noin 5,8 miljoonaa euroa.

Kunnalla on nyt taseessaan edellisten tilikausien ylijäämää noin 4,6 miljoonaa euroa ja konsernilla 5,5 miljoonaa euroa.

Seuraava kuvio osoittaa taseen kumulatiivisen ylijäämän kehityksen viime vuosina.

3. Talouteen ja toimintaan liittyvät epävarmuustekijät

Uhkana on, että valtio siirtää toimintoja ja tehtäviä kuntien vastuulle.

Kunnalla on huomattava vastuu konserniin liittyvistä veloista, vastuista on yhteensä X euroa.

4. Valtuuston asettamien vuositavoitteiden toteutumisen arviointi

Tarkastuslautakunnan lakisäätötehtävä on arvioida, miten valtuuston asettamat toiminnalliset vuositavoitteet ovat kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arviointi tehdään tilinpäätöstietojen, talousarviotavoitteiden ja tarkastuslautakunnan tekemien kuulemisten pohjalta.

Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

4.1 Hallinto- ja talouspalvelut

Hallinnon- ja talouspalveluiden asettamat tavoitteet on tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan toteutuneet osittain.

Tarkastuslautakunta katsoo maaseututoimen olevan menossa hyvään suuntaan ja kehottaakin jatkamaan samaan malliin toiminnallisten tavoitteiden osalta.

Tarkastuslautakunta edellyttää, että:

- Työtehtävien särkevävaraann kiinnitetään edelleen huomiota ja varmistetaan työtehtävien hoituminen yllättävissäkin tilanteissa.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus päivitetään
- Turvallisen tilan pelisäännöt laaditaan
- Talouspalveluiden työ- ja tehtäväjakosuunnittelu toteutetaan

4.2 Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden asettamat tavoitteet vuodelle 2025 on tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan pääosin saavutettu.

Päiväkoti aloitti toiminnan uusissa tiloissa syksyllä 2025. Tarkastuslautakunta vieraili päiväkodilla 28.10.2025, uudet toimitilat ovat viihtyisät ja toimivat. Muutto sujui hyvin ja henkilöstö on saanut muutosvalmennusta.

Tarkastuslautakunta kokee tärkeäksi, että:

- Työntekijöillä on mahdollisuus tarvittaessa saada työnohjausta
- Työnohjausta jatketaan perusopetuksessa
- Koulukiusaamisen ehkäisyä ja tilanteiden seuranta jatketaan edelleen

4.3 Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalveluiden asettamat tavoitteet on tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan toteutuneet osittain. Työ useampien tavoitteiden saavuttamiseksi on kuitenkin aloitettu.

Tarkastuslautakunta on todennut, että vuokra-asuntoja ei ole riittävästi, joka saattaa vaikeuttaa kuntaan muuttamista. Lisäksi lautakunta on huolissaan kunnan sekä kiinteistöyhtiöiden omistamien rakennusten kunnosta.

Tarkastuslautakunta esittää, että:

- Kaavateiden pitkän tähtäimen kunnossapitosuunnitelma laaditaan.
- Vesihuoltolaitoksen pitkän tähtäimen saneeraussuunnitelma laaditaan.
- Tavoiteltavaa on, että hankkeiden kustannusarviot saadaan valmiiksi talousarvion laadintaan mennessä.
- Valmistelun ja päätöksenteon on oltava ripeää, ettei elinvoimalautakunnan tarvitse valtuuttaa itselleen kuuluvia päätöksiä viranhaltijoille, vaan prosessien nopeuttamiseksi lautakunta pystyy tekemään päätökset itse.

5. Konserniyhteisöjen vuositavoitteiden toteutumisen arviointi

Omistajapolitiikan tavoitteena on edistää kuntakonsernin kestäväää toimintaa ja varmistaa kunnan pääoman käyttöön sekä omaisuuden hallintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon suunnitelmallisuus, pitkäjänteisyys sekä pääoman käytön tehokkuus. Kunnan tavoitteiden mukaan tytäryhteisöjen ja osakkuus yhteisöjen tulee toimia niin, ettei niiden toimintaa tarvitse subventoida kunnan verorahoilla. Konserniohjeessa on määritelty, milloin tytäryhteisöjen on hankittava konsernijohdon ennakkokäsitys päätettäviin toimenpiteisiin. Tytäryhteisöiltä odotetaan tiivistä yhteistyötä paitsi konsernijohdon myös tarvittaessa muiden kunnan hallinnon alojen kanssa. Tytäryhteisöjen on toimitettava vuosittain kunnanhallitukselle taloussuunnitelma, johon sisältyy tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelma sekä tietoja muun muassa yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Asunto Oy Muonion Kulleron tilikausi oli 5 283,36 euroa voitollinen. Kiinteistö Oy Muonion Kotikonnan tilikausi oli 2,01 euroa voitollinen. Kiinteistö Oy Muonion lakka tilikausi oli 436,86 euroa voitollinen. Kiinteistö Oy Muonion Hilla tilikausi oli 2,76 euroa voitollinen.

Konsernin ylijäämäksi muodostui 1,196 milj. euroa, sen ollessa 904 tuhatta euroa suurempi kuin edellisenä vuonna.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että

- Konsernihallintoon ei osallistu esteellisiä henkilöitä

Tarkastuslautakunta on huolissaan riittääkö konserniyhtiöiden rahat kiinteistöjen välttämättömiin korjauksiin.

Tarkastuslautakunta pitää Muonion Ruoka- ja Siivouspalvelut Oy:n roolia edelleen tärkeänä kunnan hyvinvoinnin edistämistyössä.

6. Yhteenveto tarkastuslautakunnan havainnoista

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että

- Valtuuston päätöksiä kunnioitetaan ja toimeenpanoon ja valmisteluun ryhdytään nopeasti, koska monet asiat vaativat laajoja selvityksiä ja valmisteluja ennen varsinaisten toiminnan aloittamista.

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuuston päätettäväksi, että kunnanhallitus ottaa huomioon arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja esittää lokakuun 2026 loppuun mennessä valtuustolle, mihin toimiin niiden johdosta on ryhdytty.

7. Arviointikertomuksen hyväksyminen

Arviointikertomus allekirjoitetaan sähköisesti.